

Een gebruiker aan het woord

Een leerkracht van groep 7 van een Amsterdamse basisschool vertelt over zijn ervaringen met ABCDE...ik begrijp het.

Wat is de populatie van de school?

Wij zijn, wat men noemt een “zwarte school”; we hebben veel kinderen van Surinaamse, Antilliaanse en Ghanese afkomst. Van de twintig leerlingen spreken er vijf thuis geen Nederlands, schat ik.

Wat betekent de achtergrond van de kinderen voor begrijpend lezen?

In principe speelt hun afkomst geen doorslaggevende rol. Het gaat erom of kinderen uit een geletterd milieu komen, waar thuis veel wordt gepraat en gelezen (ook in de moedertaal). Anderstalige kinderen uit zo’n milieu ‘hebben de wind mee’. Ze krijgen een goed taalaanbod waardoor ook het denken wordt bevorderd. Er zijn echter grote groepen Nederlandstalige en anderstalige kinderen waar thuis niet veel wordt gepraat en gelezen, met onder andere als gevolg een beperkte woordenschat.

Wat zijn jullie ervaringen op school met begrijpend lezen?

Veel kinderen hebben een achterstand als het gaat om begrijpend lezen en woordenschat. Dat is voornamelijk een onderwijsprobleem (geïnterviewde refereert aan het inspectierapport van april over leesachterstanden). Leerkrachten zijn wel in staat om technisch lezen van teksten bij kinderen te ontwikkelen, maar het bespreken van teksten met de kinderen komt er vaak niet van. Zo leren kinderen onvoldoende om teksten echt te begrijpen. Leerkrachten klampen zich teveel vast aan de methode. Bovendien is er bij AVI-lezen, waar veel tijd aan besteed wordt, sprake van een beperkt soort teksten.

Gebruiken jullie een leesmethode en wat zijn jullie ervaringen hiermee?

Wij werken met een geïntegreerde taal-leesmethode. Een aantal onderdelen van deze methode vind ik prima, maar als het gaat om lezen vind ik dat de methode niet voldoet. Ik vind de onderwerpen van teksten niet uitdagend en authentiek genoeg. Vaak gaat om teksten die geschreven zijn naar de opdrachten toe. Terwijl dat toch andersom zou moeten zijn. Je maakt opdrachten bij goede teksten, waardoor kinderen gemakkelijker en beter tot het begrip van die teksten komen. Bovendien is er geen ruimte om over teksten te praten, kinderen moeten enkel vervelende oefeningen maken.

Wat is de reden om met het ABCDE- materiaal te werken?

In eerste instantie werd het ABCDE materiaal van Pauline Roosegaarde ingezet voor betere leerlingen (met A/B niveau op de LVS-toets). Zij gingen hiermee zelfstandig, zonder begeleiding aan de slag als ze klaar waren met ander werk en kwamen op woensdagmiddag terug om de teksten te bespreken. Teksten en lessen werden dus voornamelijk als extra materiaal ingezet. De leerlingen worden aan de hand van de vragen bij de hand door de tekst genomen. Ze leren al puzzelend passages te overdenken en beter te begrijpen. Daarnaast worden er vragen gesteld naar de mening van kinderen zelf en vragen waarbij ze uitgedaagd worden om hun kennis van de wereld in te zetten. De ervaring leerde dat de snelle leerlingen (die

dus met het materiaal werkten) er veel plezier in hadden en zich sterk ontwikkelden in tekstbegrip.

Hoe kunnen de teksten en opdrachten worden ingezet? Voor welke leerlingen?

Ik laat **alle** kinderen naast of in plaats van AVI-lezen (hardop technisch lezen dan wel hardop lezen in niveaugroepjes) met de ABCDE teksten en opdrachten aan de slag gaan.

Betekent zelfstandig ook alleen of zijn er mogelijkheden voor samenwerking?

Kinderen kunnen in tweetallen of in kleine groepjes samenwerken. Ik heb de ervaring dat kinderen dat goed kunnen mits je ze daartoe aanspoort.

Hoe leerkracht(on)afhankelijk is het materiaal?

Kinderen kunnen na een goede instructie uitstekend zelfstandig aan de slag. In de teksten en opdrachten krijgen ze gerichte aanwijzingen (zie het als een soort “verborgen leerkracht”) om zelf lekker door te kunnen werken. De leerkracht heeft dan zijn handen vrij om kinderen die dat nodig hebben, te begeleiden. Maar ik leg ook nadruk op het bespreken van de teksten. Juist door samen over de tekst, de vragen en antwoorden te spreken, gaat het tekstbegrip van kinderen vooruit. Mijn mening is dan ook dat naast het zelfstandig werken er toch geregeld (eens in de vier weken) een tekst klassikaal besproken moet worden. Deze les moet de leerkracht gebruiken om op verschillende manieren naar de tekst en de oplossingsmanieren van de opdrachten te kijken.